

Analyse | 17 mei 2021

Belastingenschuld per branche

Franka Rolvink Couzy, hoofd sector research 06-41374109

Jan-Paul van de Kerke, macro-econoom 06-44294475

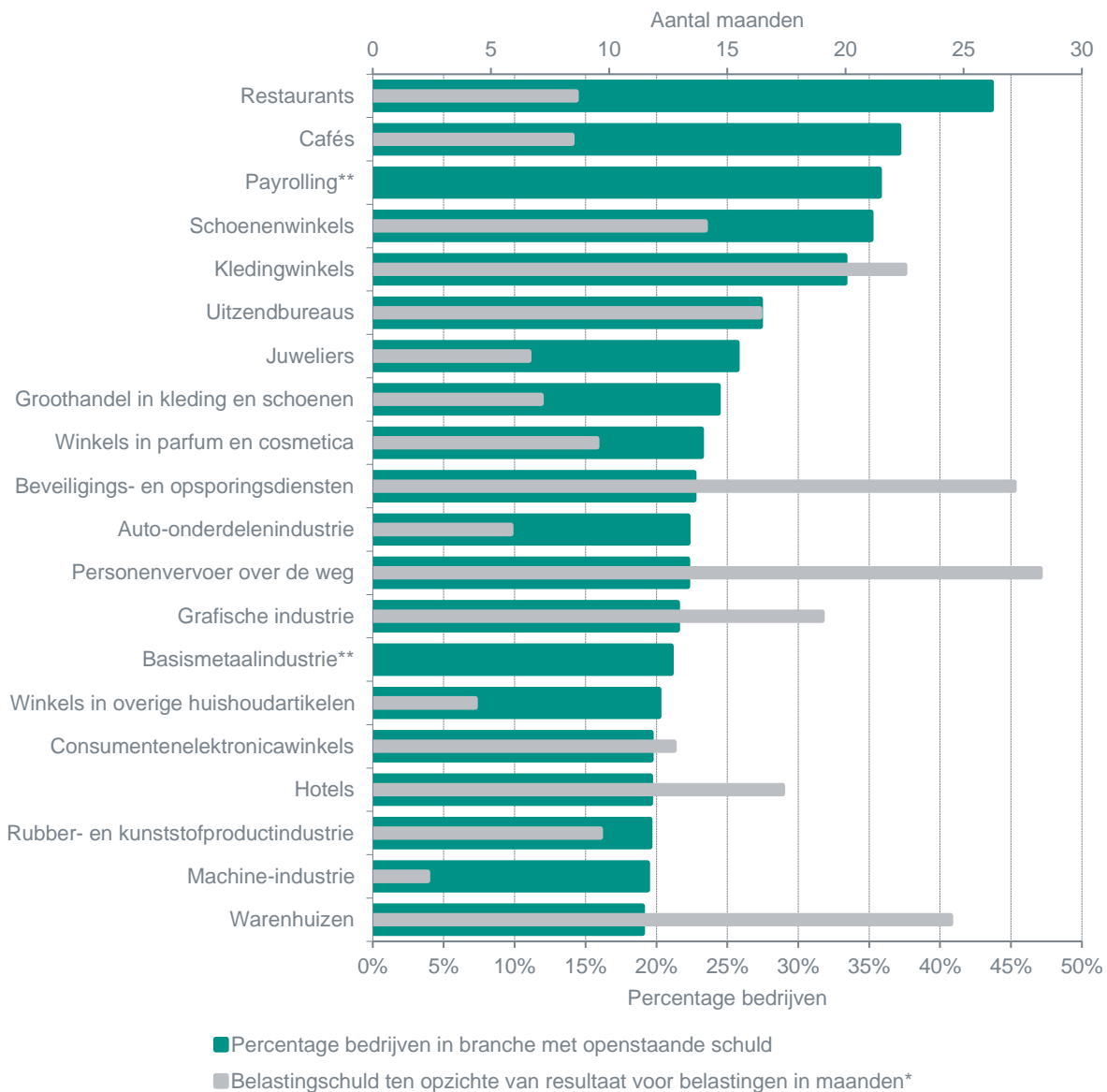
Belastingenschuld blijft ondernemers achtervolgen

De belastingenschuld van 16 miljard euro die bij ruim 10 procent van de bedrijven tijdens de lockdown is ontstaan, staat voor sommige bedrijven gelijk aan een aantal jaarwinsten. De verschillen tussen de branches en tussen bedrijven als het gaat om bedrijfsomvang zijn groot. In sommige gevallen, zoals bij restaurants, heeft ruim 43 procent een belastingenschuld uitstaan. Deze is gemiddeld opgelopen tot bijna negen keer de volledige maandelijkse bedrijfswinst van 2019. Zouden zij deze schuld binnen de door de fiscus gestelde 36 maanden terugbetalen, dan staat dat gelijk aan bijna 24 procent van de maandelijkse bedrijfswinst.

Dit blijkt uit onderzoek van ABN AMRO dat is gebaseerd op data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en transactiedata van de bank. Het gaat bij het uitstel vooral om omzetbelasting en personeelskosten, zoals loonheffing, sociale premies en inkomstenbelasting. Het demissionaire kabinet Rutte III neemt naar verwachting deze week een besluit over de toekomst van de noodpakketten en het daarbij behorende belastinguitstel nu de uitstelregeling op 1 juli afloopt.

De beschikbare informatie over de tijdens Covid-19 opgelopen belastingenschuld bleef tot dusver beperkt tot het niveau van de sector. Met deze nieuwe informatie worden ook de verschillen binnen de sectoren duidelijk. Onder de sector retail bijvoorbeeld vallen zowel de kledingwinkels als de supermarkten. De eerste zijn gesloten geweest, de laatste bleven tijdens de lockdown open en had zelfs meer aanloop dan voor de lockdown. Duidelijk wordt nu dat 33 procent van de kledingwinkels belastinguitstel heeft aangevraagd, waar dat bij de supermarkten beperkt bleef tot 13 procent.

Top 20 branches met hoogste concentraties van bedrijven met belastingschuld

Bron: CBS, ABN AMRO

*Zie het einde van dit document voor verantwoording van berekening belastingschuld uitgedrukt in aantal maanden resultaat over 2019

** Voor payrolling en basismetalaalindustrie valt de belastingschuld door een gebrek aan data niet in aantal maanden resultaat uit te drukken

Grootste zorg is dat de belastingschuld van 16 miljard euro bij een beperkte groep zit. De branches die door de overheidsmaatregelen gesloten zijn, springen hier direct uit. Daarnaast is te zien dat de sectoren die aan deze getroffen bedrijven hun producten of diensten leveren ook vaker uitstel hebben aangevraagd. Zo heeft 100 procent van alle cafés met vijftig of meer werknemers uitstel van belasting aangevraagd. In de

uitzendsector, die personeel levert aan een branche als de cafés, heeft bijna 50 procent van de grote bedrijven uitstel aangevraagd.

Belastingdruk

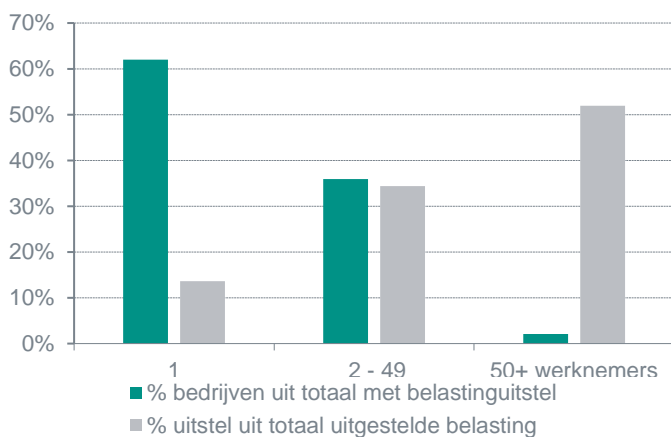
Gevolg is dat de belastingdruk binnen enkele sectoren hoog oploopt. Zodra de schuld binnen de door de overheid gestelde 36 maanden, die ingaat vanaf oktober, moet worden terugbetaald, dan snoept dat een flink deel van de winst voor belasting af. Om een paar branches te noemen: Voor drankproducenten wordt de gemiddelde belastingafdracht hierdoor opgevoerd tot 23 procent van de winst per maand. Bij auto-onderdelen is dat 16 procent. Schoenenwinkels moeten dan 39 procent van de winst afdragen. Ter vergelijking: die 39 procent staat gelijk aan 14 maanden winst.

De belastingschuld loopt niet alleen per sector, maar ook binnen sectoren flink uiteen, zo is op te maken uit de data. Daarbij moet gezegd dat dit het beeld kan vertekenen. Neem de warenhuizen. Van de twintig grote warenhuizen heeft iedereen uitstel aangevraagd. Zij hebben samen gemiddeld 4,6 miljoen euro schuld uitstaan. De schuld voor de warenhuizen onder de vijftig werknemers is daar met 80.000 euro een fractie van. Wordt alleen gekeken naar het gemiddelde van de totale branche warenhuizen, dan komt de schuld uit op 852.000 euro. Het is de omvang van de warenhuizen die hier het verschil maakt.

In euro's uitgestelde belastingen zit de bulk van het uitgestelde bedrag in de sector dan ook bij de grotere bedrijven (zie figuur hieronder), terwijl zij in aantallen minder vaak belastinguitstel hebben aangevraagd dan kleinere bedrijven. Zo hebben van de winkels in schoenen- en lederwaren bijna 405 kleine bedrijven uitstel aangevraagd, waar dat er bij de grotere winkels slechts 15 betreft. De eerste groep van kleine ondernemers heeft daarentegen een kleine 25.000 euro uitstaan. Bij de laatste groep is dat gemiddeld 2,3 miljoen euro per bedrijf. Omdat niet bekend is wat het resultaat is van deze branches naar bedrijfsgrootte, is de belastingdruk per bedrijfsgrootte niet te berekenen.

Bulk van het uitstel zit bij grote bedrijven

Het aantal bedrijven van het totaal met belastinguitstel en het uitgestelde bedrag van het totaal aan uitgestelde belastingen naar omvang.

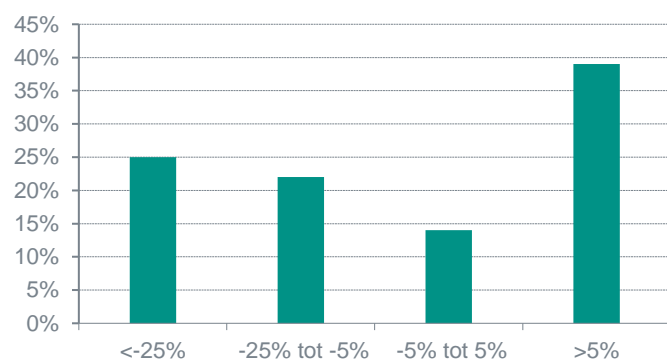
Bron: CBS, financiële regelingen corona 12 februari 2021

Een te hoge belastingschuld kan ondernemers in de weg zitten. Eerder bleek al uit de conjunctuurenquête van het CBS dat het vertrouwen in de toekomst bij veel van hen is afgenomen. In de horeca, cultuur, sport en recreatiesector samen stelt een meerderheid het jaar 2020 met verlies te hebben afgesloten. In de horeca alleen gaat het zelfs om 70 procent van het totaal. Zodra deze sectoren volledig opengaan zullen zij naar verwachting nog maanden met extra lasten blijven zitten. Daar bovenop komen dan nog de overige schulden die bedrijven zijn aangegaan om de lockdown door te kunnen komen.

Het is echter niet uit te sluiten dat ook een deel van de ondernemers belastinguitstel uit voorzorg heeft aangevraagd en bij nader inzien meer omzet haalden dan ze aan het begin van de Covid-19 uitbraak hadden verwacht. Uit de CBS-gegevens blijkt namelijk dat verschillende bedrijven die bij aanvang van de crisis direct hun uitstel hebben aangevraagd en deze inmiddels alweer hebben afgelost. Van de 233.835 bedrijven die aanvankelijk uitstel aanvroegen, hebben inmiddels 34.430 aan hun belastingverplichtingen weer voldaan.

Uitstel lijkt ook uit voorzorg te zijn aangevraagd

Percentage van bedrijven met 2 of meer medewerkers met belastinguitstel en de omzetontwikkeling (3e kwartaal 2019 versus 3e kwartaal 2020)

Bron: CBS, financiële regelingen corona 12 februari 2021

Positief

Het feit dat de uitgestelde belastingen voornamelijk geconcentreerd zijn in enkele sectoren is voor de economie als geheel op het eerste gezicht positief nieuws. De laatste financiële crisis leerde ons dat bedrijven met een hoge schuldenlast minder investeerden in de jaren van herstel¹. Zodra een onderneming voornamelijk bezig is met het afbetalen van zijn verplichtingen blijft er eenvoudigweg minder ruimte over voor ondernemerschap en groei. Maar omdat de schulden bij enkele sectoren zitten, lijkt het dat mogelijke negatieve effecten van een schuldenlast door uitstel van belastingen vooral beperkt blijven tot die sectoren.

¹ Zie bijvoorbeeld [hier](#)

Deze positieve noot betekent overigens niet dat dit thema vanuit macro-economisch perspectief irrelevant wordt. Ten eerste kunnen er ook in de sectoren die geen belastingschuldconcentratie kennen individuele bedrijven zitten voor wie deze schuld wel negatieve effecten teweeg kan brengen. Denk aan een bedrijf dat levert aan de horecasector, maar waarvan de eigen sector geen directe last heeft gehad van de lockdown. Dit perspectief op bedrijfsniveau ontbreekt echter nog, omdat het hier gaat om gemiddelden. Daarmee moet rekening worden gehouden.

Ten tweede staan de sectoren met hoge concentraties midden in de economie. Het meetorsen van een hoge schuldenlast kan de flexibiliteit van de bedrijven in deze sectoren beperken. De mogelijkheden om uit te breiden of te investeren worden beperkt, wat op termijn gevolgen kan hebben voor de werkgelegenheid in deze sectoren die vrij arbeidsintensief zijn. Ten derde moeten ook uitstralingseffecten worden meegenomen. Het feit dat deze sectoren worden geremd sorteert weer effecten in de keten die achter deze bedrijven zit, zoals bijvoorbeeld voor toeleveranciers van cafés.

Meer uitstel

Een verlenging van de huidige regeling en daarmee een langere periode van uitstel, lijkt een oplossing om de ondernemers die kampen met belastingschuld te helpen. Hans Vijlbrief, de staatssecretaris van Financiën en fiscale zaken, maakte eind februari al via de media bekend op zoek te gaan naar een oplossing om de getroffen groep meer tijd te geven. Daar komt hij mogelijk komende week op terug. De datum van 1 oktober, het moment waarop de 36 maanden van terugbetalen in gaan, komt namelijk steeds dichterbij.

Kwijtschelding van de tijdens de coronacrisis opgebouwde belastingschuld wordt in de media ook zo nu en dan genoemd. Tijdens een interview met NPO Radio 1 gaf Vijlbrief aan dat kwijtschelden van de uitgestelde belasting voor hem geen optie is. “Daar zit iets oneerlijks in”, zei hij. Navraag bij enkele klanten van ABN AMRO in de geplaagde sectoren leert dat kwijtschelding ook niet de voorkeur heeft van de ondernemers. Hiermee wordt te veel aan de belastingmoraal getornd, omdat er ook veel bedrijven zijn die wel aan hun belastingverplichtingen hebben voldaan. Soms gebeurde dit met behulp van een lening van een familielid.

Maatwerk

Maatwerk heeft de voorkeur, waarbij de bedrijven die ‘in normale tijden’ overlevingskansen hadden meer tijd krijgen, bijvoorbeeld vijf jaar. Of dit uitvoerbaar is, is deel van het onderzoek van Vijlbrief. Hij hintte in de Telegraaf op de mogelijkheid de aflossing in de beginperiode laag te houden en later, wanneer de economie weer op stoom is, langzaam te verhogen.

Een andere mogelijkheid is om de NOW-regeling voor de subsectoren die erg onder de lockdown hebben geleden ‘met terugwerkende kracht’ iets te verhogen. Dit vanuit de gedachte dat de NOW niet voor iedereen voldoende was om de kosten te dekken. “Veel ondernemers hebben de loonheffing daarvan niet kunnen betalen”, zegt Bert Hendriks, van ABAB Accountants en Adviseurs. “Als zij daarvoor een oplossing krijgen, dan geeft dat lucht. Anders verwacht ik nog wel meer problemen.” Sommige sectoren hebben daarentegen weer minder goede ervaring met deze subsectorgerichte steun. Zoals in de metaalsector. Daar zijn bedrijven die onder de subsector metaal vallen, maar afzuigapparatuur leveren voor de horeca. Die vallen dan gelijk buiten de boot.

Een derde optie is de terugbetaalperiode verlengen, tot mogelijk tien jaar. Op deze manier zouden de getroffen ondernemers meer ruimte krijgen en na opening ook weer kunnen werken aan perspectief. Bij een verlenging kan de liquiditeit van bedrijven op peil blijven. In een artikel in De Telegraaf wordt gesuggereerd dat dit de oplossing is die bij het kabinet op tafel ligt. Nadeel is dat ondernemers dan in plaats van drie jaar vijf of tien jaar met schulden blijven zitten. Dat kan een oncomfortabel gevoel geven, zo is het gehoor onder ondernemers.

De sectoren uitgesplitst

Leisure

Gerarda Westerhuis, sector econoom Leisure 06-29098887

Een kwart van de horecasector kampt met een belastingschuld. Ruim 16.000 bedrijven hebben samen een schuld van 943 miljoen euro; gemiddeld 57.000 euro per bedrijf. Het meest in het oog springen de restaurants, waarvan liefst 44 procent uitstel heeft aangevraagd. Dit lag in de verwachting. De sector heeft enorme klappen gekregen door de verplichte sluitingen tijdens de lockdowns. Bovendien is de horeca koploper bij de andere steunmaatregelen van de overheid. Zo heeft 90 procent van de horecabedrijven met twee of meer werknemers gebruik gemaakt van minimaal een regeling, zoals een NOW (60 procent van de bedrijven), TVL (85 procent), Tozo (42 procent), of een krediet- en garantieregeling (6 procent).²

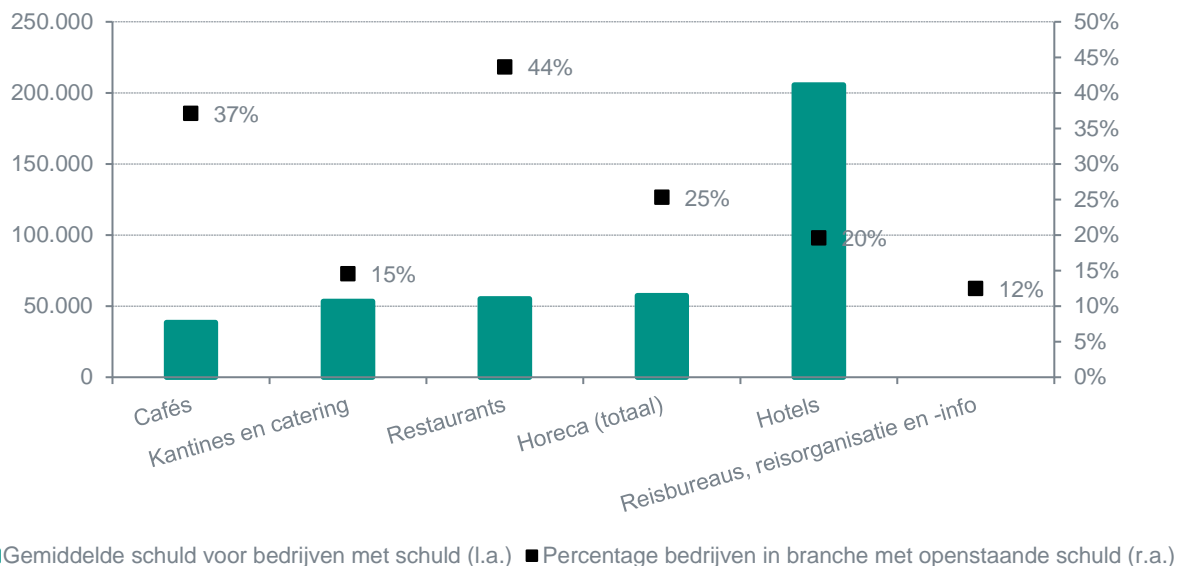
Voor het aflossen van de belastingschuld van 943 miljoen euro zijn de horecaondernemingen gemiddeld twaalf maanden aan winst kwijt, mits de winsten de komende jaren terugkeren naar het peil van 2019. Voor veel horecabedrijven zal dit echter niet het geval zijn, waardoor het aantal maanden aan winst voor deze bedrijven waarschijnlijk hoger zal uitvallen. Bij de verwachting dat de aflossingen vanaf 1 oktober over 36 maanden moeten worden uitgesmeerd, dan bedraagt de schuld gemiddeld 32 procent van de winst, gebaseerd op die uit 2019.

Hotels

Met een belastingschuld van 205.000 euro per bedrijf heeft de hotellerie de hoogste gemiddelde schuld binnen de horeca. Relatief de meeste bedrijven die uitstel hebben aangevraagd, behoren tot de restaurants (43 procent) en cafés (37 procent). Wel is de gemiddelde schuld voor deze branches veel lager dan die voor hotels; 55.000 euro en 39.000 euro respectievelijk tegenover 205.000 voor hotels.

² Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW), Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL), Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo).

Hotels hebben hoogste gemiddelde schuld

Bron: CBS, ABN AMRO

Catering onder druk

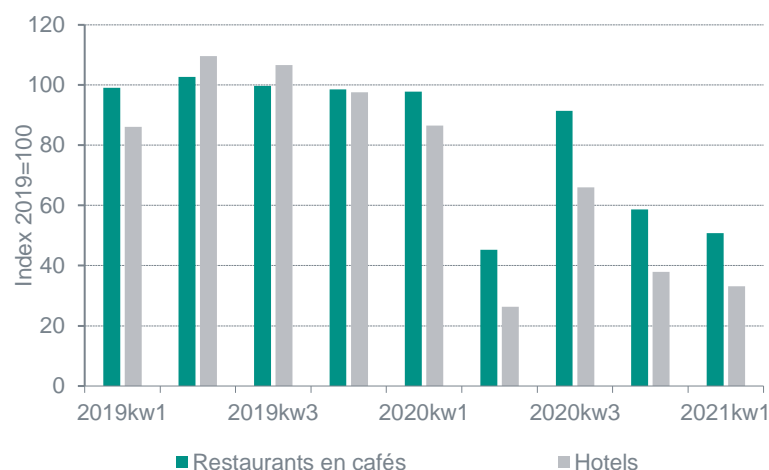
Hoewel hotels de hoogste gemiddelde belastingschuld hebben, ligt de belastingdruk vooral bij kantines en catering. Zij betalen gemiddeld 45 maanden aan winst. Ze hebben met andere woorden bijna vier jaar aan winst nodig om de schuld te kunnen aflossen. Hotels zijn voor het aflossen van de schuld 17 maanden aan winst kwijt; voor restaurants en cafés is dit ongeveer negen maanden. Als gevolg is de druk op de winst, indien de schuld in 36 maanden wordt afbetaald substantieel: 124 procent voor catering en kantines, 48 procent voor hotels, en rond de 23 procent voor restaurants en voor cafés.

Lockdowns

De schulden zijn opgebouwd in het tweede kwartaal van 2020, zo blijkt uit transactiedata van ABN AMRO. Veel hotels, restaurants en cafés hebben tijdens de eerste lockdown gebruikgemaakt van de mogelijkheid om belastingbetalingen uit te stellen toen ze door verplichte sluiting hun omzetten zagen terugvallen. In het derde kwartaal dragen vooral restaurants weer relatief veel af. Sommige ondernemers willen liever geen schuld bij de belastingdienst en betalen deze bij voorkeur zo snel mogelijk af.

Door een goede zomer in 2020 waarin veel Nederlanders in eigen land op vakantie gingen en veel restaurants wisten om te schakelen naar afhaal- en bezorgdiensten, groeiden de omzetten in het derde kwartaal en daarmee de mogelijkheid om belasting te betalen. Tijdens de tweede lockdown – gedurende het vierde kwartaal 2020 en eerste kwartaal van dit jaar – zijn de belastingafdrachten van hotel en restaurants echter weer beduidend lager dan in 2019. De belastingschuld nam toen weer toe.

Schulden zijn in tweede kwartaal van 2020 opgebouwd

Bron: ABN AMRO Client Analytics

Wisselende vooruitzichten

De vooruitzichten kunnen tussen branches sterk verschillen. Catering kampte voor de coronacrisis al met problemen. De omzet herstelde moeizaam na de financiële crisis van 2008 en was ook voor de coronapandemie nog niet op het oude niveau gekomen. Catering verliest vooral marktaandeel aan andere foodservicekanalen als de supermarkten, horeca en fastfood. ABN AMRO verwacht een structurele omzetroitval. Onze schattingen omtrent de belastingdruk, die gebaseerd zijn op het resultaat van de branche in 2019, zullen dus eerder naar boven dan naar beneden moeten worden bijgesteld.

Ook binnen branches zijn er verschillen. Zo herstellen hotels in Amsterdam die sterk leunen op de zakelijke gast en buitenlandse toerist minder snel dan bijvoorbeeld hotels in het Oosten van het land of in de kustgebieden waar veel Nederlanders op vakantie gaan. Met name zakelijke overnachtingen zullen structureel minder worden nu vergaderen op afstand een goed alternatief is gebleken.

Restaurants die een bezorg- en afhaalservice hebben opgetuigd of de beschikking hebben over een terras hebben de mogelijkheid meer omzet te draaien dan gemiddeld en hebben daardoor mogelijk minder schuld opgebouwd of kunnen de belastingschuld in de toekomst sneller terugbetalen. Ook grote hotel- en restaurantketens die vaak meer vet op de botten hebben zullen waarschijnlijk beter in staat zijn om de belastingschuld te dragen.

Schuld drukt investeringen

Hoewel het aantal faillissementen in de leisuresector in 2020 relatief laag is, is het aantal opheffingen met 21 procent gestegen ten opzichte van 2019. Het gaat bij opheffingen met name om bedrijven die zelf stoppen, bijvoorbeeld om een faillissement te voorkomen. Het is goed mogelijk dat er ondernemingen zijn waar de financiële buffers inmiddels sterk zijn verminderd. De opgebouwde belastingschulden drukken nog

verder op de liquiditeit van de ondernemingen. Bovendien verkleint het de mogelijkheid tot herinvesteren in het medewerkers, digitalisering, inventaris, gebouwen en verduurzaming.

Voor restaurants en cafés rekent ABN AMRO met noodzakelijke investeringen van 10 procent van de omzet. Bij het hotelvastgoed verwachten we, afhankelijk van het serviceniveau, de locatie en de staat van onderhoud, met 2 tot 5 procent van de omzet als noodzakelijke vervangingsinvestering. Door de verplichte energiebesparende maatregelen nemen deze vervangingsinvesteringen de komende jaren toe.

Retail

Gerarda Westerhuis, sector econoom Retail 06-29098887

In de detailhandel heeft 11 procent van de bedrijven een belastingschuld. In totaal hebben ruim 15.000 bedrijven een schuld van 1,1 miljard euro, wat neerkomt op een gemiddelde schuld van ruim 72.000 euro per bedrijf.

Uitstel van belastingbetaling vooral in modebranche

■ Percentage bedrijven in branche met openstaande schuld

Bron: CBS, ABN AMRO

Vooraf veel kleding- en schoenenwinkels hebben uitstel van belastingbetaling aangevraagd. In de kledingbranche heeft 33 procent van de winkels een schuld opgebouwd en in schoenenbranche is dit

percentage zelfs 35 procent. Dit zijn de hoogste percentages binnen de detailhandel. Voor de subsector webwinkels ligt het percentage het laagst, namelijk 5 procent. Bijna 13 procent van de supermarkten en ruim 12 procent van de voedingsspecialzaken heeft uitstel ontvangen. Dit is opvallend, omdat deze partijen vanwege de omzetgroei in 2020 worden gezien als de grote winnaars van de coronapandemie.

Hoewel vrijwel de hele detailhandel non-food is geraakt door de coronapandemie en relatief veel bedrijven uitstel van belastingbetaling hebben aangevraagd, gaan we alleen dieper in op de branches waar de belastingdruk het hoogst lijkt te zijn: kleding- en schoenenwinkels, warenhuizen en autohandel en autoreparatie.

Mode onder druk

Binnen de modebranche hebben 2720 kledingzaken en 425 schoenenwinkels een schuld bij de belastingdienst opgebouwd. Kledingwinkels hebben gemiddeld een schuld van 91.000 euro per bedrijf. Voor schoenenwinkels ligt de gemiddelde schuld nog een stuk hoger, namelijk op 115.000 euro. De verschillen tussen de kleine kledingbedrijven (2 tot 49 werknemers) met een gemiddelde schuld van 44.000 euro en de grote kledingbedrijven (50 of meer werknemers) zijn groot. Zij hebben een schuld van bijna 2 miljoen euro per bedrijf opgebouwd. Waarschijnlijk zijn deze grotere bedrijven, die vaak kapitaalkrachtiger zijn, beter in staat de belastingsschuld te dragen dan de kleinere ondernemers. Dit geldt ook voor de schoenenwinkels, waar de grote bedrijven een schuld hebben van ruim 2,3 miljoen per bedrijf, terwijl de bedrijven met twee werknemers en meer een uitstel van betaling van gemiddeld 37.500 euro kampen.

Hoewel de totale schuld van de kleding- en schoenenwinkels niet het hoogst is binnen de detailhandel, drukt deze wel het zwaarst in vergelijking met andere detailhandelaren. Kledingwinkels betalen maar liefst 23 maanden aan winst en schoenenwinkels 14 maanden. Uitgesmeerd over de voorgestelde terugbetalingsperiode van 36 maanden is dit gemiddeld respectievelijk 63 en 39 procent van de winst. Dit is fors meer dan in de meeste andere branches in de detailhandel.

Bij deze schattingen gaan we ervan uit dat de resultaten van 2019 weer snel worden behaald. Maar de kleding- en schoenenwinkels zijn hard getroffen door de coronacrisis. De enorme omzetsdaling in 2020 wordt aankomend jaar slechts deels gecompenseerd. Hoewel de winkels weer open zijn en de omzetten weer zullen toenemen, heeft de coronacrisis de ontwikkeling waarbij de fysieke kleding- en schoenenwinkels steeds meer concurrentie krijgen van onlinekanalen definitief vaart gegeven. We verwachten dat de belastingdruk vooral voor kleinere winkels zonder onlinepropositie hoog zal zijn.

Toenemende liquiditeitsproblemen

Veel kleding- en schoenenwinkels kampen met liquiditeitsproblemen. In een peiling van brancheorganisatie INretail van begin mei dit jaar, waaraan onder meer 530 kleding- en schoenenwinkels³ deelnamen, gaf 28 procent van de kledingwinkels en 20 procent van de schoenenwinkels aan op dit moment liquiditeitsproblemen te ervaren. Ze pakken de liquiditeitsproblemen aan door onder andere privéspaargeld te gebruiken (respectievelijk 65 en 67 procent van de respondenten), leningen in de

³ In de peiling geeft 28 procent van de kledingwinkels en 34 procent van de schoenenwinkels aan enige vorm van uitstel van belastingbetalingen te hebben ontvangen. Dit komt redelijk goed overeen met onze berekeningen op basis van CBS-data, namelijk respectievelijk 33 en 35 procent.

privésfeer aan te gaan (31 en 39 procent), betaalafspraken met leveranciers te maken zoals het oprekken van de betalingstermijnen (81 en 89 procent) en uitstel of kwijtschelding van huurkosten te krijgen (55 en 61 procent). Deze schulden komen nog bovenop de besproken belastingschuld.

Warenhuizen

Opvallend is dat warenhuizen – winkels met een algemeen assortiment non-food – met een hoge gemiddelde schuld kampen in vergelijking met de andere branches in de detailhandel; namelijk een schuld van ruim 852.000 euro per bedrijf. Alle grote bedrijven (50 of meer werknemers) en 40 procent van alle kleine bedrijven (2 tot 49 werknemers) in deze branche maken gebruik van uitstel van belastingbetaling. De grote bedrijven lijken met gemiddeld 4,7 miljoen euro schuld per bedrijf het zwaar te krijgen. Totaal betalen de warenhuizen zo'n 24 maanden aan winst, mits in de aankomende jaren de resultaten van 2019 weer behaald worden. Verspreid over de 36 maanden waarin mag worden terugbetaald, is dit 68 procent van de winst. De berekeningen vertekenen mogelijk wat, omdat de gemiddelde winst van grote warenhuizen wellicht hoger ligt dan de gemiddelde in de branche.

Autohandel

Binnen automotive springt de autohandel- en reparatiebranche duidelijk in het oog. In deze branche hebben 3.680 bedrijven uitstel aangevraagd; dit is bijna 16 procent van alle bedrijven in de branche. De gemiddelde schuld bedraagt ruim 115.000 euro. Maar ook hier zijn de verschillen tussen kleine en grote bedrijven aanzienlijk. Zo bedraagt de gemiddelde schuld van de kleine ondernemingen (2 tot 49 werknemers) 76.000 euro; voor grote bedrijven (50 of meer werknemers) is dit 2,7 miljoen euro per bedrijf.

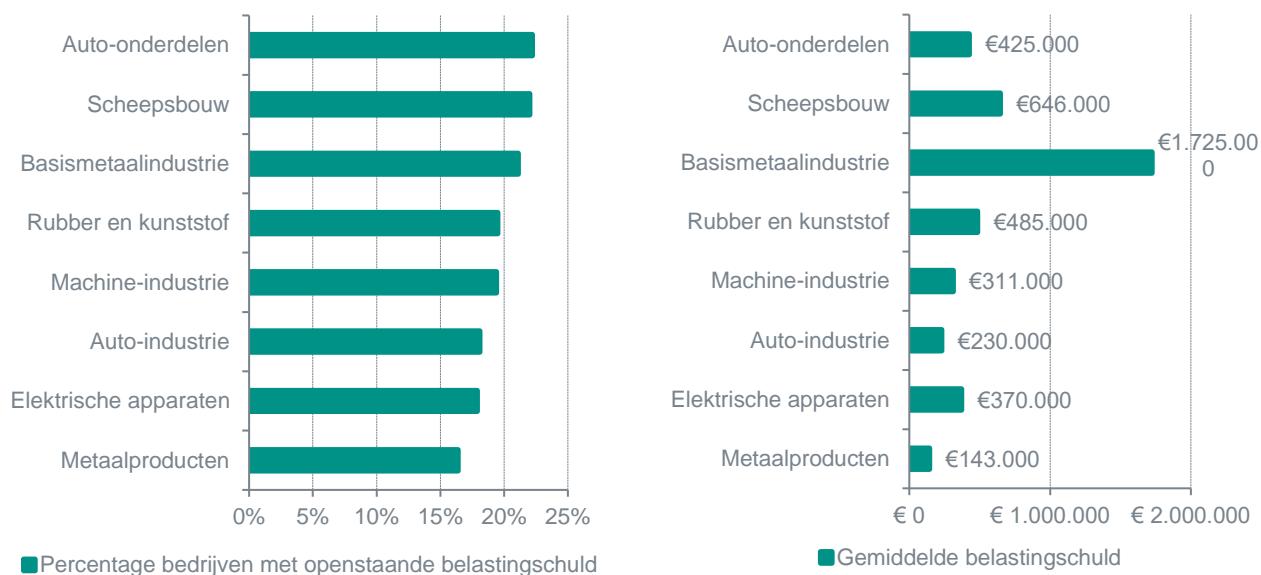
Het terugbetalen van de opgebouwde schuld aan de Belastingdienst zal ongeveer 18 maanden aan resultaat voor belasting bedragen, ervan uitgaande dat de automotive hetzelfde resultaat behaald in de aankomende jaren als in 2019. Indien de branche de schuld in 36 maanden mag terugbetalen, is een bedrijf gemiddeld ruim 50 procent van de winst kwijt aan de belasting. De branche staat echter voor grote uitdagingen, waardoor deze schattingen mogelijk hoger uitvallen. Zo verkoopt de autofabrikant steeds vaker zijn auto's online. Ook wordt er meer ingezet op de verkoop van elektrische auto's en deze vergen minder onderhoud. Hierdoor verdwijnt een deel van het verdienmodel van autodealers. De opkomst van Mobility-as-a-Service (MaaS), als alternatief voor het bezit van een auto, speelt ook mee.

Industrie

Albert Jan Swart, sector econoom Industrie 06-41449681

De industrie is een van de grootste sectoren. In totaal stond op 28 februari dit jaar nog een belastingschuld van 1,8 miljard euro open bij 14 procent van de industriële bedrijven. Het percentage ondernemingen met een belastingschuld ligt in deze sector iets hoger dan het gemiddelde van ruim 10 procent voor het hele bedrijfsleven. Gemiddeld hebben industriële ondernemingen een schuld van 183.000 euro, ruim het dubbele van het gemiddelde van 80.000 euro voor het hele bedrijfsleven.

Auto-industrie hard geraakt

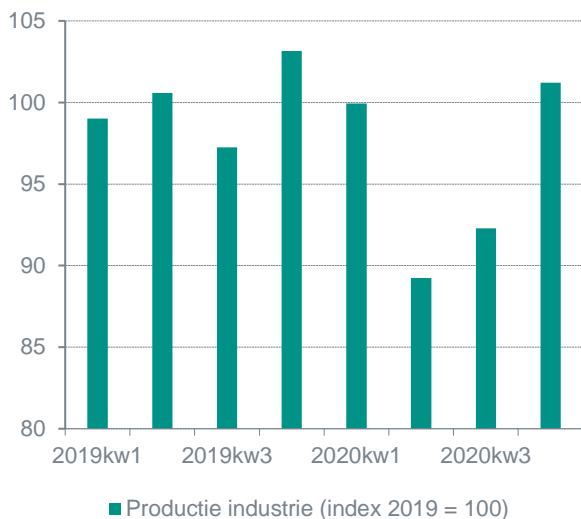
Bron: CBS, ABN AMRO

Indien de winsten de komende jaren terugkeren naar het peil van 2019, bedraagt de schuld gemiddeld ongeveer een halve jaarwinst. Gemiddeld moeten industriële ondernemingen dus naar schatting zes maanden winst inleveren om de belastingsschuld af te lossen. Uitgesmeerd over 36 maandelijkse aflossingstermijnen bedraagt de schuld gemiddeld zo'n 16 procent van het bruto bedrijfsresultaat. Vanaf 2022 komt daar nog 4 procent invorderingsrente bij.

Stilstand auto-industrie

Vooral in de auto-onderdelenindustrie en in de scheepsbouw kampen veel bedrijven met een belastingsschuld. In deze beide branches staat bij 22 procent van de bedrijven nog een bedrag open. In de auto-onderdelenindustrie gaat het gemiddeld om een bedrag van 425.000 euro, in de scheepsbouw om circa 646.000 euro. Voor leveranciers van auto-onderdelen bedraagt de schuld gemiddeld naar schatting een half jaar brutowinst. Voor veel scheepsbouwers zal het vermoedelijk moeilijk worden de schuld af te lossen, want in deze branche wordt al jaren weinig winst gemaakt. Het risico op faillissementen lijkt daarom in deze branche aanwezig. Dat is vooral een risico voor andere schuldeisers dan de fiscus, want de fiscus is een zogenoemde preferente schuldeiser, wat wil zeggen dat bij een faillissement andere schuldeisers achteraan de rij moeten aansluiten, tenzij ze een beroep kunnen doen op een pandrecht.

Schulden ontstonden vooral in tweede kwartaal

Bron: CBS en ABN AMRO Client Analytics

Uit transactiedata van ABN AMRO blijkt dat de belastingachterstanden vooral in het tweede kwartaal van 2020 zijn ontstaan, tijdens de eerste coronagolf. Veel leveranciers van auto-onderdelen in de auto-onderdelenindustrie, de basismetalaalindustrie, de metaalproductenindustrie en de rubber- en kunststofindustrie kampten toen met een sterke terugval van orders, onder andere doordat de Europese auto-industrie zo'n twee maanden stil lag. Ook in andere branches traptten inkoopmanagers op de rem om voorraden en daarmee het werkkapitaal te beperken. Veel ondernemingen in de metaalsector en in de rubber- en kunststofindustrie leveren ook aan andere industriële ondernemingen en hadden dus last van de afbouw van voorraden.

Voor de gehele industrie nam de belastingafdracht af met zo'n 45 procent, terwijl de productie veel minder inzakte. Vanaf het derde kwartaal betaalden industriële ondernemingen alweer bijna net zoveel als in dezelfde periode een jaar eerder, maar de schuld die in het tweede kwartaal is ontstaan, is vermoedelijk bij veel ondernemingen in stand gebleven. In de zomer klom de industriële productie uit het dal, al geldt dat niet voor alle ondernemingen. Het herstel van de metaalproductenindustrie bleef wat achter bij dat van veel andere industriële branches, vermoedelijk doordat in het najaar de productie van machinebouwers sterk inzakte.

Onvoldoende kapitaal

Hoewel de industriële productie in 2021 sterk opveert, zijn de vooruitzichten voor zwaar getroffen ondernemingen niet per se goed. Industriële bedrijven concurreren vaak op internationale schaal en doordat de loonkosten in Nederland hoog zijn, moet de Nederlandse industrie voortdurend investeren in automatisering om de arbeidsproductiviteit te verhogen. Indien ondernemingen over onvoldoende kapitaal beschikken om de nodige investeringen te doen, leggen zij het af tegen concurrenten uit landen als Polen, waar de loonkosten veel lager zijn zodat er minder kapitaal nodig is.

Uit cijfers van het CBS blijkt dat ondernemers in de metaalsector nog altijd van plan zijn in 2021 minder te investeren, ondanks het sterk verbeterde producentenvertrouwen. Daarnaast blijkt uit de conjunctuurenquête van het CBS dat het aantal bedrijven dat financiële beperkingen ervaart in deze branches hoger is dan in andere industriële branches.

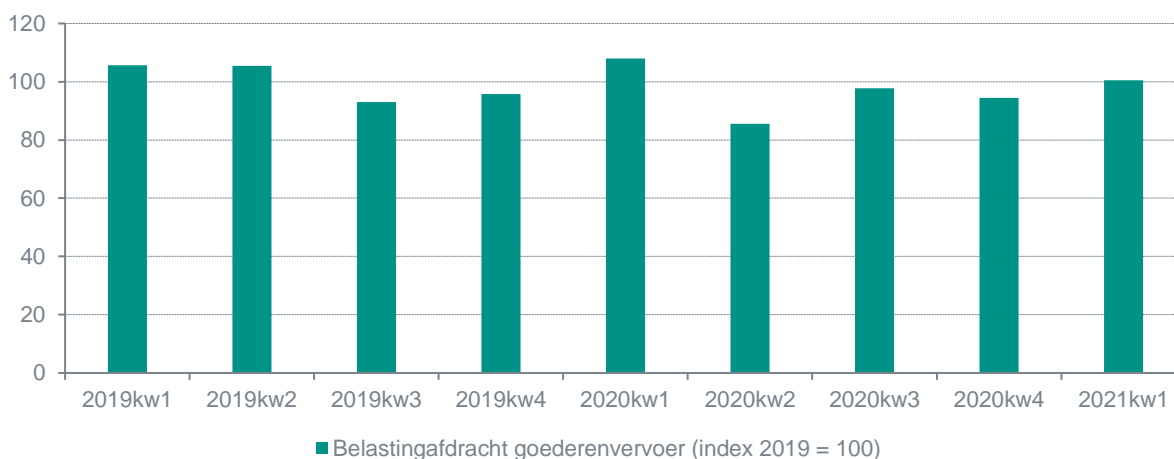
Hoewel het aantal faillissementen nog altijd laag is, kunnen bedrijven met grote schulden in de problemen komen op het moment dat ze moeten aflossen. Daarnaast kan een gebrek aan investeringsruimte uiteindelijk de continuïteit van de onderneming in gevaar brengen. Sommige ondernemers, vooral de wat oudere, zijn daarom op zoek naar een investeerder die het bedrijf wil overnemen, zo blijkt uit gesprekken die ABN AMRO voerde met ondernemers. De waarde van de onderneming wordt echter gedrukt door de toegenomen schuld en het afgenomen eigen vermogen.

Transport & Logistiek

Albert Jan Swart, sector econoom Transport & Logistiek 06-41449681

In de transportsector stond op 28 februari van dit jaar nog een belastingschuld van 2,1 miljard euro open bij circa 17 procent van de bedrijven. Het percentage ondernemingen met een belastingschuld ligt in deze sector beduidend hoger dan het gemiddelde van ruim 10 procent voor het gehele bedrijfsleven. Ook de gemiddelde schuld is hoog: ruim 252.000 euro, tegen zo'n 80.000 in het gehele bedrijfsleven. Indien de winsten de komende jaren terugkeren naar het peil van 2019, bedraagt de belastingschuld de komende jaren naar schatting gemiddeld 23 maanden winst. De schuld is vooral hoog bij bedrijven vanaf 50 medewerkers: gemiddeld 5,7 miljoen euro. Uitgesmeerd over 36 maandelijkse aflossingstermijnen bedraagt de schuld gemiddeld zo'n 65 procent van het bruto bedrijfsresultaat. Vanaf 2022 komt daar nog 4 procent invorderingsrente bij.

Transportbedrijven betaalden vooral in tweede kwartaal 2020 minder belasting

Bron: ABN AMRO Client Analytics

Personenvervoer

Vermoedelijk zit ruim de helft van de belastingsschuld bij luchtvaartmaatschappijen, openbaar vervoerbedrijven en busvervoerders en taxibedrijven. Om privacyredenen worden niet over alle branches cijfers gepubliceerd. Over het personenvervoer over de weg zijn wel cijfers verstrekt. Ruim 22 procent van de bedrijven in deze branche heeft een openstaande belastingsschuld. Bij de grote bedrijven is dat zelfs 67 procent, gemiddeld bedraagt de schuld bij deze groep 3,7 miljoen euro. Voor de hele branche gaat het om naar schatting 28 maanden winst over 2019.

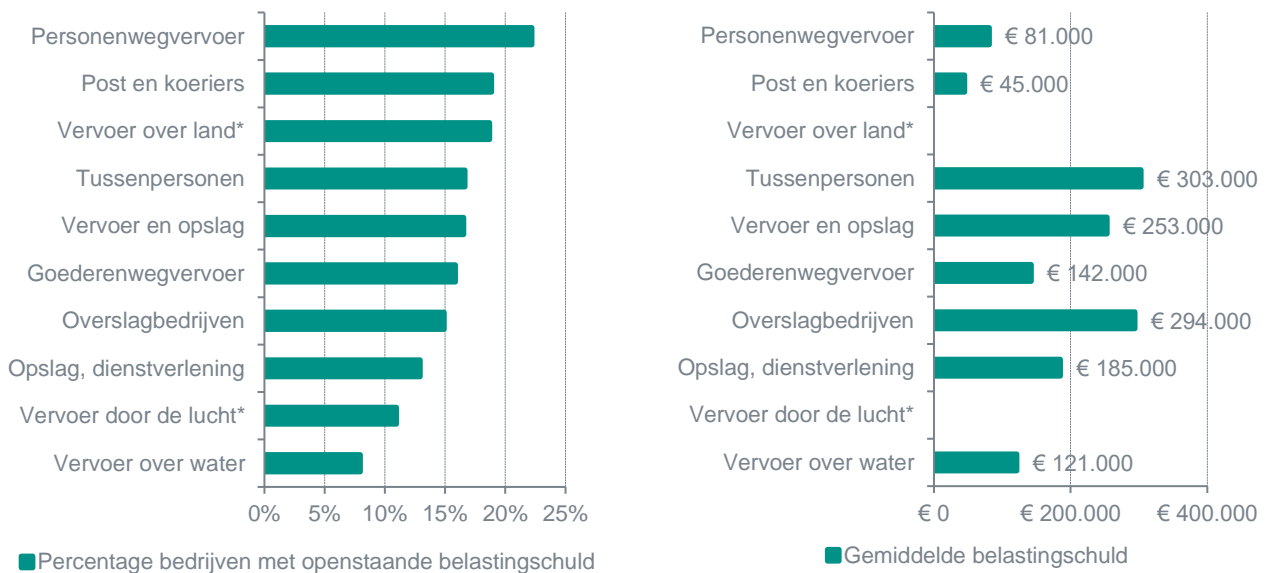
Logistiek rond evenementen

Ook bedrijven in het goederenvervoer kampen met flinke belastingsschulden. Die ontstonden vooral gedurende de eerste coronagolf. Door de sterke ontregeling van logistieke ketens en de sluiting van bijvoorbeeld fabrieken, winkels en horeca liep het vervoerde ladinggewicht sterk terug. Zo heeft 17 procent van de tussenpersonen in het vrachtvervoer een openstaande schuld van gemiddeld ruim 3 ton. In het goederenwegvervoer staat bij 16 procent nog een belastingsschuld open van gemiddeld bijna 142.000 euro. Dit bedrag komt ongeveer neer op ruim 12 maanden brutowinst over 2019.

Pakketbezorgers

In de branche post en koeriers hebben eveneens veel bedrijven een belastingsschuld. Bij 19 procent van de branche staat gemiddeld nog 45.000 euro open. Dit is geen gevolg van de coronacrisis, want pakketbezorgers hebben juist geprofiteerd van de enorme hoeveelheden online bestelde producten. Vermoedelijk zijn veel pakketbezorgers nauwelijks winstgevend doordat de markt zeer competitief is.

Personenvervoer hardst geraakt

*Voor 'Vervoer over land' en 'Vervoer door de lucht' zijn geen cijfers over de grootte van de belastingsschulden beschikbaar.

Bron: CBS, ABN AMRO

Vanaf de zomer van 2020 herstelden de meeste transportbranches dankzij de sterk opverende internationale handel en het herstel van de industriële productie. Dat gold echter slechts in beperkte mate voor het personenvervoer. Ook de logistiek rond evenementen, winkels en horeca liet beperkt herstel zien. Deze branches leden opnieuw sterk tijdens de tweede lockdown, die in oktober begon. In de evenementenlogistiek zijn enkele partijen omgevallen. Sommige bedrijven, waaronder veel wegvervoerders, hebben alternatieve opdrachten kunnen vinden, bijvoorbeeld de bevoorrading van supermarkten en de pakketbezorging. Ook hebben veel ondernemers investeringen uitgesteld. Bij deze bedrijven is de solvabiliteit vaak verslechterd met 5 tot 10 procentpunt, zo blijkt uit gesprekken met ondernemers. Aangezien veel transportbedrijven voor de coronacrisis enkele goede jaren hebben beleefd, hoeft dat niet per se een probleem te zijn.

De vooruitzichten kunnen voor bepaalde transportbedrijven slecht zijn. Indien de schuld te zwaar op de balans drukt, moet eerst de solvabiliteit worden aangezuiverd voor investeringen kunnen worden gedaan in verduurzaming of digitalisering. Het is ook goed denkbaar dat verzwakte bedrijven worden overgenomen door sterke ondernemingen in de sector. De coronacrisis zou dus kunnen leiden tot verdere consolidatie.

Agrarisch

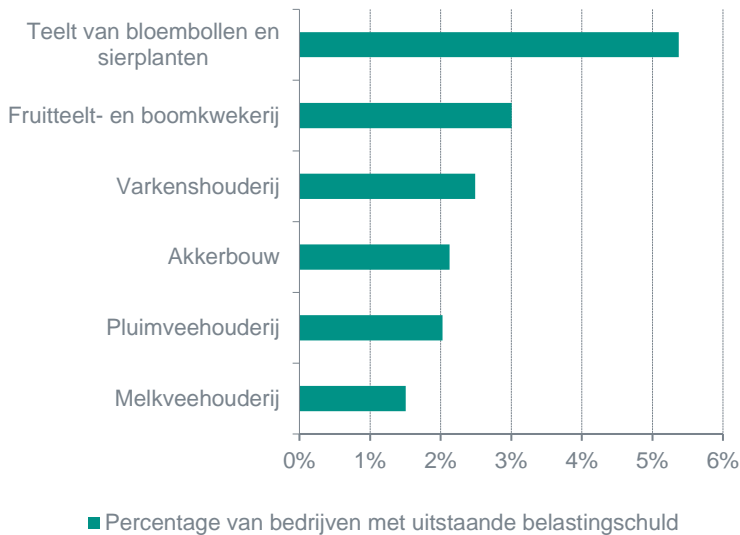
Nadia Menkveld, sector econoom Agrarisch 06-13545147

De agrarische sector kreeg al vroeg te maken met de gevolgen van de corona-uitbraak in Europa. Nog voordat in ons land de beperkingen golden, zagen onder meer siertelers de uitvoer naar Italië flink dalen. Toch zien we dat de belastingschuld in deze branche minimaal is. Dit heeft alles te maken met de sterke en snelle opleving van de sierteeltuitvoer vanaf juni. Volgens de laatst bekende data heeft zo'n vijf procent van de sierplanten en bloembollen telers uitstel van belasting toegekend gekregen. Deze branche zit daarmee flink lager dan het landelijk gemiddelde van 10,4 procent, al is het percentage bedrijven met belastingschuld binnen de gehele agrarische sector laag.

De bedrijven uit de sierteelt hebben gezamenlijk een schuld van 22 miljoen euro. De vooruitzichten voor deze branche zijn gunstig. De uitvoer neemt toe en ook de prijzen lijken op orde waarmee het terugbetalen van de belastingschuld voor veel bedrijven daarom ook geen probleem hoeft te vormen. Dat de negatieve gevolgen van de coronacrisis uiteindelijk meevielen blijkt ook uit het feit dat circa een derde van de ondernemers in sierplanten en bloembollen hun aanvankelijke belastingschuld alweer hebben afgelost.

Ook andere sectoren voelden de gevolgen van corona. Vooral de afzet van fritesaardappelen en diverse vleessoorten ondervonden hinder. Voor de agrarische sector geldt dat 4 procent van de ondernemers uitstel van belastingbetaling heeft aangevraagd. Dat is weinig ten opzichte van veel andere economische sectoren. Bij de groothandel van voedingsmiddelen heeft bijvoorbeeld 15 procent en bij restaurants 44 procent van de bedrijven uitstel van belasting toegekend gekregen.

Percentage bedrijven met een belastingschuld zeer laag

Bron: CBS, ABN AMRO

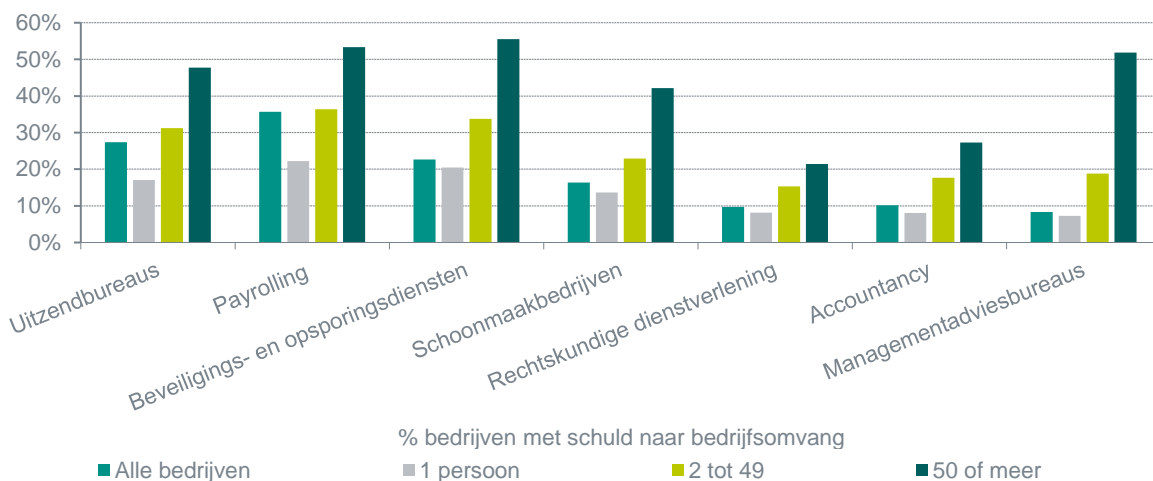
Wel lag volgens data van Wageningen Universiteit het inkomen van boeren en tuinders in 2020 met 54.000 euro onder het langjarige gemiddelde van 59.000 euro. Dit kwam doordat de kosten met 3 procent stegen terwijl de inkomsten met 2 procent afnamen. In totaal hebben bedrijven in de land- en tuinbouw een belastingschuld van 133 miljoen euro. Voor de bedrijven die een belastingschuld hebben opgebouwd kan inflexibele terugbetaling overigens wel vervelend uitpakken. De gemiddelde schuld per bedrijf is circa 45.000 euro.

Zakelijke dienstverlening

Ingrid Laane, sector econoom Zakelijke dienstverlening 06-16380575

De zakelijke dienstverlener hangt voor 3,2 miljard euro aan uitgestelde belastingverplichtingen boven het hoofd. Dit blijkt uit cijfers van het CBS van 28 februari 2021. De verschillen tussen branches zijn hierbij groot. De grootste pijn zit bij de payroll- en uitzendbureaus, waarvan respectievelijk 36 en 27 procent een uitstaande schuld heeft. Gevolgd door beveiligingsbedrijven (23 procent) en schoonmaakbedrijven (16 procent).

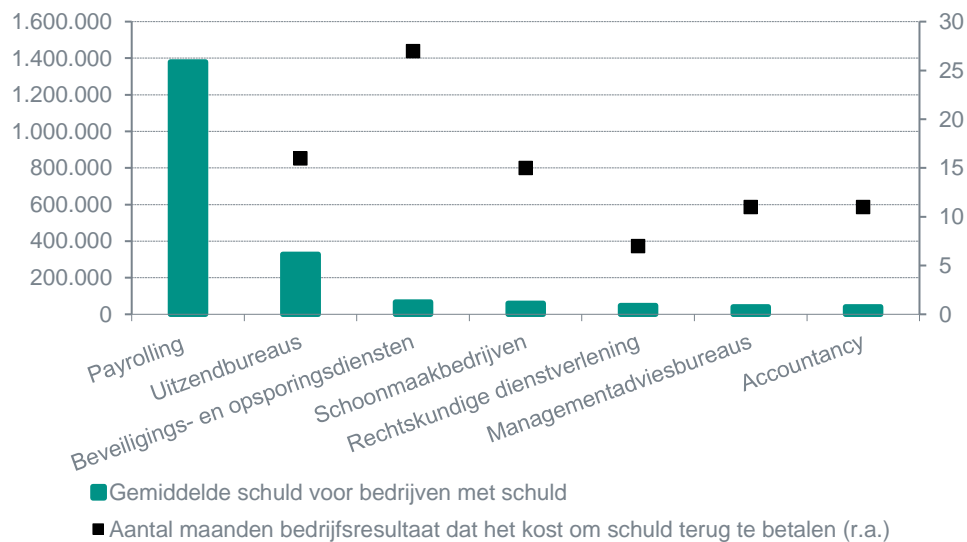
Uitzendbureaus en payrollbedrijven stellen belasting meest uit

Bron: CBS, ABN AMRO

Payrollbedrijven en uitzendbureaus kampen eveneens met de hoogste gemiddelde belastingschuld. Uitzendbureaus hebben gemiddeld 329.000 euro uitstaan en payrollbedrijven 1,4 miljoen. De gemiddelde schuld in de overige branches ligt vele malen lager. Dit blijkt uit onderstaande grafiek.

Payrollbedrijven hoogste gemiddelde schuld

Bron: CBS, ABN AMRO

Nadere analyse toont aan dat het gros van de belastingschuld is opgebouwd in het tweede kwartaal van vorig jaar. De vraag naar uitzendkrachten, schoonmaak- en beveiligingsdiensten nam in de eerste lockdown

door de sluiting van horeca, winkels en het thuiswerken sterk af. Voor payrollers, kwam daar de invoer van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) bovenop. Door deze wet zijn alle vormen van flexibele arbeid, behalve de inhuur van zzp'ers, duurder geworden. Dit heeft gevolgen voor de gehele flexbranche, al wordt met name payrolling hard getroffen. Vanaf het derde kwartaal trok de vraag in de uitzend, schoonmaak- en beveiligingsbranche door de heropening van de economie weer aan, wat tevens blijkt uit de toegenomen belastingbetalingen op kwartaalniveau.

Belastingdruk

Uit bovenstaande grafiek is eveneens op te maken dat het uitzenders gemiddeld 16 maanden aan resultaat (in een goed jaar) kost om de belastingschuld terug te betalen. Uitgesmeerd over 36 maanden vloeit bijna 46 procent van het resultaat voor belasting naar de belastingdienst. De belastingdruk is daarmee hoog. Kanttekening hierbij is dat de verschillen tussen bedrijven groot zijn, waardoor het beeld van een individueel bedrijf hier sterk van kan afwijken.

Marco Bastian, directeur van de Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen (NBBU), ziet de belastinguitstel niet als het grootste probleem in zijn branche. "Je kan ook zeggen dat een ruime meerderheid van de uitzenders geen gebruik maakt van belastinguitstel. Bovendien trekt de markt aan en heeft een deel uitstel aangevraagd uit voorzorg. Er was vorig jaar een vorm van grote onzekerheid en soms ook blinde paniek." Meer zorgen maakt hij zich over de mogelijkheid dat inleners hun betaaltermijnen gaan verlengen. "Uitzenders betalen wekelijks loon uit aan hun uitzendkrachten. Twee weken later volgt doorgaans de betaling aan het uitzendbureau van inleners. Als die termijn oploopt zet dat druk op de liquiditeit."

Uitstel uit voorzorg

Aan de andere kant van het spectrum zitten de advocaten en accountants; zij hebben de omzet juist zien groeien het afgelopen jaar. Desalniettemin heeft circa 10 procent van de accountants en advocaten een openstaande schuld aan de belasting.

Aangezien beide branches een goed jaar achter de rug hebben, lijkt uitstel meer uit voorzorg te zijn uitgevraagd dan uit noodzaak. Uit transactiedata van ABN AMRO blijkt dat advocatenkantoren met name in het tweede kwartaal aanzienlijk minder belasting betaald hebben in vergelijking met 2019. Navraag leert dat de paniek in het tweede kwartaal groot was onder advocaten. Er is toen geanticipeerd op mogelijke liquiditeitstekorten.

Wisselende vooruitzichten

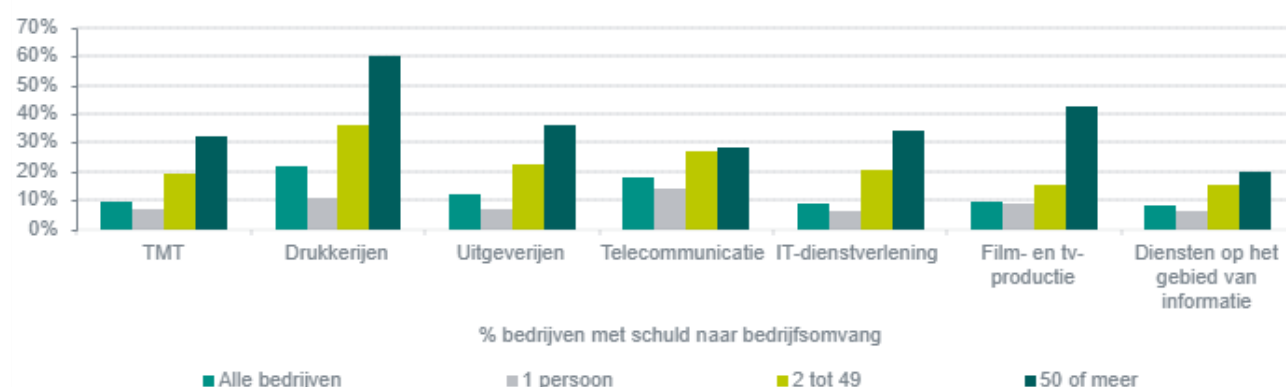
De vooruitzichten zijn wisselend voor zakelijke dienstverleners. De vraag naar uitzendkrachten trekt ondanks de huidige coronabepalende maatregelen aan en neemt naar verwachting verder toe in zowel dit als volgend jaar. In onzekere tijden verkiezen werknemers immers flexibel personeel boven vast. Dit zorgt voor nodige betaalcapaciteit om de opgebouwde schuldenlast mee in te lossen. Advocaten en accountants hebben relatief weinig uitgestelde verplichtingen en doorgaans een goede liquiditeitspositie. Hierdoor lopen zij relatief weinig risico. Voor schoonmaakbedrijven is het de vraag in hoeverre omzetten zullen terugveren naar oude niveaus. Structureel thuiswerken zorgt voor minder schoon te maken kantooroppervlak. De opgebouwde schuldenlast zal met name voor kleine schoonmaakbedrijven, die relatief weinig financiële buffers hebben, een risico vormen.

Technologie, Media en Telecom

Ingrid Laane, sector econoom TMT 06-16380575

Hoewel de TMT-sector als een van de weinige sectoren licht gegroeid is het afgelopen jaar, hangt 9250 ondernemers in de sector een belastingschuld boven het hoofd. Dit is 9,2 procent van het totaal aantal bedrijven in de sector, net iets onder het landelijk gemiddelde. De sector is zeer divers, en de pijn is dan ook ongelijk verdeeld over de onderliggende branches. De totaal uitstaande belastingschuld is 913 miljoen euro.

Schuld loopt uiteen tussen branches

Bron: CBS, ABN AMRO

De drukkerijen spannen de kroon; circa 20 procent van de drukkerijen heeft uitstel van belasting aangevraagd. Bij grote drukkerijen ligt dit percentage zelfs op 60 procent. De huidige situatie is zorgelijk, zo stelt Arjan Meijer van de branchevereniging voor drukkerijen KGVO. "De belastingschuld van een drukkerij met honderd man in dienst die drie maanden belasting uitstelt, kan richting een miljoen gaan. Uitgaande van 20 miljoen omzet en 300.000 euro winst wordt het moeilijk om dit terug te betalen uit je eigen liquiditeit. Bovendien belet dit ondernemers om verder te investeren, wat weer noodzakelijk is om de kostprijs te verbeteren."

Bij een gemiddelde drukkerij kost de uitgestelde belasting 19 maanden aan winst. Uitgesmeerd over 36 maanden vloeit bijna 53 procent van het resultaat voor belasting naar de belastingdienst. De belastingdruk is daarmee hoog. In een structureel krimpende markt staan drukkerijen hiermee voor een lastige opgave.

Ook uitgeverijen, tv- en filmproducenten en reclamebureaus hebben belastinguitstel aangevraagd. Circa een tiende van deze bedrijven heeft een openstaande schuld bij de fiscus. Deze belastingschulden zijn met name in het tweede kwartaal van vorig jaar ontstaan toen deze branches plotsklaps te maken kregen met teruglopende advertentie-inkomsten, en in het geval van de producenten het stilvallen van producties en de sluiting van bioscopen. In lijn met de stijgende advertentie-uitgaven en tijdelijke heropening van bioscopen namen in het derde en vierde kwartaal de belastingbetalingen in deze branches weer toe. Dit blijkt uit transactiedata van ABN AMRO.

Ook hier zijn de verschillen tussen bedrijfsgroottes groot. Zo heeft ruim 72 procent van de grote reclamebureaus (50 werknemers of meer) belasting uitgesteld, terwijl dit percentage bij bedrijven tussen de 2 en 49 werknemers op veel lager ligt (25 procent). Uitgesmeerd over 36 maanden is een gemiddeld reclamebureau circa 40 procent van het resultaat voor belasting kwijt aan de afbetaling van deze uitgestelde belastingschuld.

Opvallend is dat circa een vijfde van de telecombedrijven uitstel van belasting heeft aangevraagd. Dit is een sector die zowel negatief als positief geraakt is door de coronacrisis, maar per saldo de omzet beperkt heeft zien afnemen. Nadere analyse toont aan dat uitstel met name door kleine bedrijven is aangevraagd. Aannemelijke verklaring is dat dit belwinkels zijn, die door de lockdown hun deuren voor langere tijd hebben moeten sluiten.

Hoewel de [perspectieven](#) gunstig zijn voor de TMT-sector als geheel, is de opgebouwde belastingschuld aanzienlijk en dus een factor om mee rekening te houden. Dit geldt met name voor drukkerijen en reclamebureaus. Branches die geconfronteerd gaan worden met een hoge belastingschuld, zullen hun toekomstige liquiditeitspositie en de mogelijkheid om te investeren onder druk zien staan.

Bouw

Madeline Buijs, sector econoom Bouw 06-10971786

Ondanks dat de bouwsector gedurende de coronacrisis heeft kunnen doorwerken, is de belastingschuld in een aantal branches hard opgelopen. Vooral de bouwers van wegen, spoorwegen en tunnels hebben een hoge belastingschuld die vanaf 1 oktober moet worden terugbetaald. De stikstofproblematiek is hier de oorzaak van. Bedrijven in deze branche zullen vanaf deze datum elke maand 71 procent van het gemiddelde maandelijkse resultaat voor belasting kwijt zijn aan het terugbetalen van de belastingschuld.

Beperkte schulden

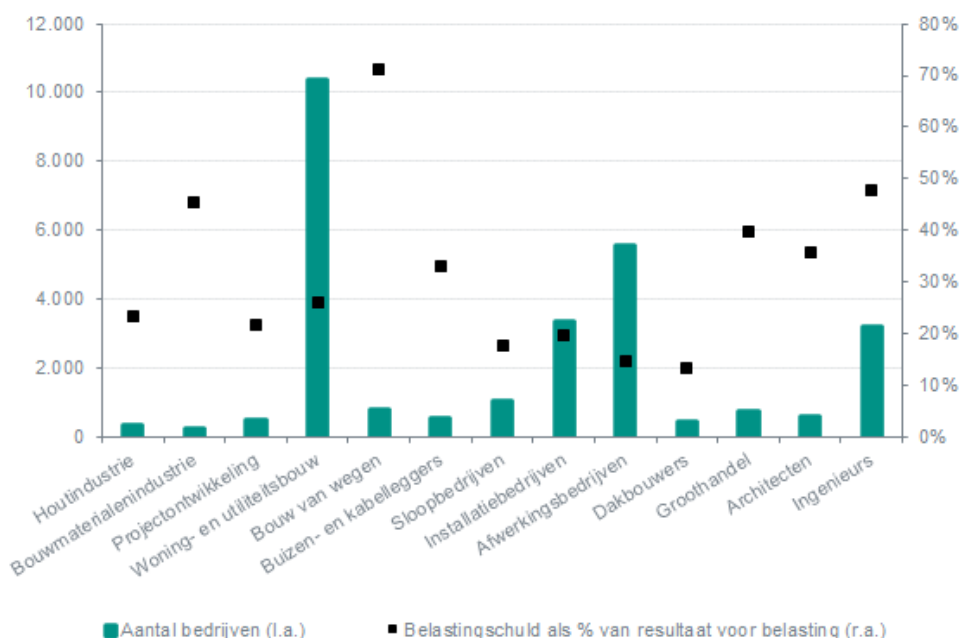
In totaal hebben 69.145 bedrijven in de bouwsector en aanverwante sectoren zoals de productie van hout- en bouwmaterialen en de groothandel belastinguitstel aangevraagd. Dat is 11 procent van het totale aantal bedrijven. Deze bedrijven hebben een schuld openstaan van in totaal 3,7 miljard euro. In absolute aantallen hebben vooral kleine bouwbedrijven een belastingschuld, maar relatief gezien hebben juist veel grote bouwbedrijven een belastingschuld. Van de bouwbedrijven met 50 werknemers of meer heeft 24 procent een belastingschuld.

De grootste schulden zijn in het tweede kwartaal van 2020 ontstaan toen de gevolgen van het coronavirus nog volstrekt onduidelijk waren. Uit onderzoek van Techniek Nederland blijkt bijvoorbeeld dat op dat moment 40 procent van de installatiebedrijven belastinguitstel aanvroegen in afwachting van wat zou komen. Toen dit allemaal meeviel, zakte dit percentage snel terug naar 10 procent in het vierde kwartaal van 2020.

Bouwers van wegen hebben hoge schuld

Hoewel de belastingschuld beperkt is voor de sector als geheel, staat de belastingschuld die bedrijven actief in de aanleg van wegen moeten aflossen gemiddeld gelijk aan maar liefst 71 procent van het resultaat voor belasting. In totaal hebben 795 infrabouwers een belastingschuld op een totaal van 6.700 bedrijven. De oorzaak van de schuld is niet de coronapandemie, maar de stikstofproblematiek die de infrasector in zijn greep houdt. Hierdoor lopen vooral grote wegenprojecten vertraging op, wat de infrabouwers op dit moment hard raakt. In tegenstelling tot andere branches zijn de verwachtingen voor de infrabouwers hierdoor slecht, waardoor de belastingschuld extra drukt op de kasstroom.

Belastingschuld loopt sterk uiteen tussen de branches

Bron: CBS, ABN AMRO

Wereldwijd actief

Ingenieursbureaus en de bouwmaterialenindustrie hebben ook relatief hoge belastingschulden in vergelijking met het resultaat voor belasting. Vooral grote ingenieursbureaus hebben een hoge belastingschuld. Dit kan komen doordat zij normaliter wereldwijd actief zijn, maar door de coronamaatregelen in veel landen en reisrestricties was het vorig jaar moeilijk om internationaal te werken. Producenten van bouwmaterialen zullen vanaf 1 oktober gemiddeld 46 procent van hun maandelijkse resultaat voor belasting moeten reserveren voor het terugbetalen van de belastingschuld. Zij hebben in 2020 last gehad van de toeleveringsproblemen van materialen en minder werk als gevolg van het teruglopen van de bouwproductie.

Voor de andere bouwbedrijven zal het eenvoudig zijn om het bedrag gedurende 36 maanden terug te betalen. Zo zullen installatiebedrijven bijvoorbeeld 20 procent van het resultaat voor belasting kwijt zijn

aan het terugbetalen van de belastingschuld en woning- en utiliteitsbouwers 26 procent. Naar verwachting zullen de omzetten en winsten van bedrijven in de meeste bouwbranches vanaf 2022 weer flink stijgen, wat het nog eenvoudiger maakt om de schulden terug te betalen.

Food

Nadia Menkveld, sector econoom Food 06-13545147

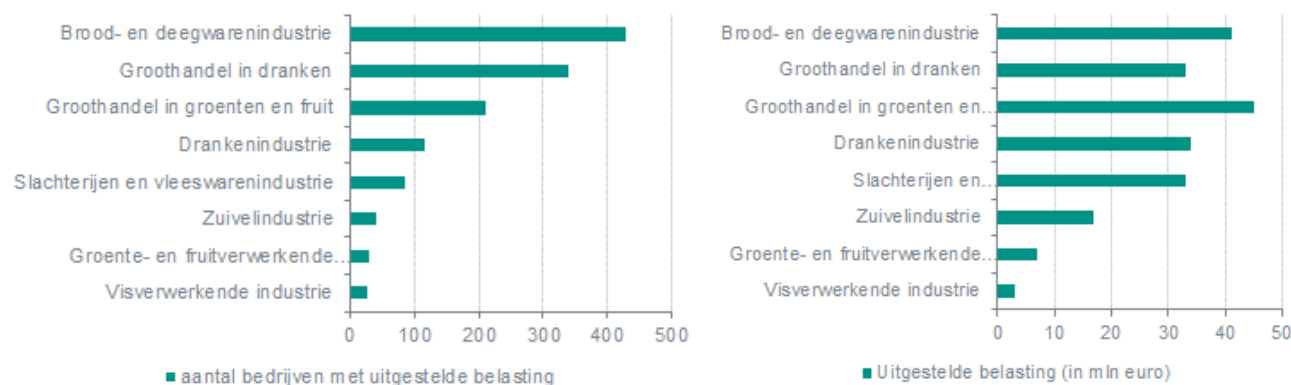
Bijna 2500 bedrijven in de handel en verwerking van voedsel hadden per eind februari uitstel van belasting toegekend gekregen. Die 2500 bedrijven vertegenwoordigen circa 13 procent van het totaal aantal bedrijven, dit is iets hoger dan het landelijke gemiddelde van 10,4 procent. In totaal hebben deze bedrijven een belastingschuld van 450 miljoen euro.

Drankbedrijven

De drankenindustrie en de groothandel in dranken zijn hard geraakte branches binnen deze sector. De sluiting van de horeca en de sterke beperking van de groeps groottes thuis hebben een zeer negatieve invloed gehad op de omzet van bijvoorbeeld bierbrouwerijen. De gemiddelde belastingschuld bij de kleinere drankenbedrijven met een schuld (tussen de 2 en 49 medewerkers) is circa 90.000 euro. De schuld bij grotere drankenbedrijven met een schuld (50 medewerkers of meer) ligt met gemiddeld 2,7 miljoen per onderneming vele malen hoger. Indien het resultaat zou terugkeren naar het niveau van 2019 zullen drankproducenten gemiddeld gezien bijna 9 maanden aan resultaat voor belasting moeten opgeven om hun uitgestelde belasting te kunnen betalen.

Een aantal kleinere bierbrouwers worstelt om het hoofd boven water te houden. De afgelopen jaren bleek het opzetten van een brouwerij populair. De flinke groei van het aantal bierbrouwers in de afgelopen jaren maakt de problematiek voor deze specifieke groep ondernemers lastig. Veel van hen hebben namelijk kort geleden nog geïnvesteerd in capaciteit gericht op groei. Dat brengt hoge financieringslasten met zich mee. Daarnaast komt een deel van deze bedrijven niet of nauwelijks in aanmerking voor steunmaatregelen, omdat zij net begonnen zijn.

Relatief weinig bedrijven binnen de Foodsector hebben uitstel van betaling aangevraagd

Bron: CBS, ABN AMRO

Naast de drankensector kampen de brood- en deegwarenindustrie, zoals bakkerijen, vleesverwerkers en handelaren in voedingsmiddelen met een belastingschuld. Circa een vijfde van de kleinere (industriële) bakkerijen (tussen de 2 en 49 werknemers) hebben uitstel van belasting aangevraagd. Zij hebben een gemiddelde belastingschuld van circa 50.000 euro. Deze bedrijven leveren veelal direct of indirect aan horeca in binnen- en buitenland. Zij hebben hun omzet zien krimpen en waren daardoor afhankelijk van de steunmaatregelen, zoals uitstel van belasting.

Schuld afgelost

Uit data van ABN AMRO blijkt dat tijdens de eerste lockdown vorig jaar een schokgolf ging door de bedrijven in de foodsector en de betalingen aan de belastingdienst fors terugvielen. In de derde kwartaal bleek voor veel bedrijven de initiële angst voor omzetzakking onterecht en namen de betalingen aan de belasting weer flink toe. Uit de cijfers van het CBS valt op te maken dat 500 bedrijven die initieel uitstel van betaling hadden aangevraagd, hun schuld al weer ingelost hebben. Gemiddeld gezien valt de schade in de foodsector mee, maar het relatief lage gemiddelde maskeert de pijn van een aantal bedrijven dat volledig afhankelijk is van de horeca en dat worstelt om het hoofd boven water te houden.

Verantwoording

Bij het berekenen van de belastingdruk voor de verscheidene sectoren zijn we als volgt te werk gegaan.

Belastingenschuld

Eerst berekenen we de gemiddelde belastingenschuld per bedrijf. Op verzoek van ABN AMRO heeft het CBS cijfers van de Belastingdienst vrijgegeven over het openstaand uitstel van belastingbetaling op 28 februari 2021, per SBI-code. We gebruiken indien mogelijk SBI-codes tot 5 digits; vanwege privacyregels zijn deze cijfers niet voor alle branches gepubliceerd. We delen deze schuld door het aantal bedrijven dat openstaand uitstel van belastingbetaling heeft, zodat we weten wat de gemiddelde belastingenschuld per bedrijf binnen een bepaalde SBI-code is.

Belastingdruk

Om te bepalen wat dit betekent voor de belastingdruk van bedrijven per maand, berekenen we eerst voor elke branche de gemiddelde brutowinst in 2019. Over de vrije kasstroom per branche zijn geen cijfers beschikbaar, bij gebrek daaraan nemen we de brutowinst als uitgangspunt. We nemen aan dat de winsten de komende jaren ongeveer zullen terugkeren naar het peil van 2019. We gebruiken CBS-cijfers over het resultaat voor belastingen in 2019 per bedrijfstak. Dit is de brutowinst voor winstbelasting, maar na de kosten van de omzet, investeringen en financieringslasten. Indien we de operationele winst als uitgangspunt zouden nemen, zou dit het beeld vertekenen, want de ene sector is kapitaalintensiever dan de andere en de investerings- en financieringslasten verschillen dus per branche. We delen voor elke bedrijfstak het resultaat voor belastingen door het aantal bedrijven in de branche om het gemiddelde resultaat te berekenen. Vervolgens delen we de gemiddelde belastingenschuld door het gemiddelde resultaat. Vermenigvuldiging met twaalf levert het aantal maanden op dat bedrijven de gehele winst zouden moeten afdragen om de oude belastingenschuld af te lossen. Door dit bedrag vervolgens te delen door 36, is te berekenen welk percentage van het resultaat gedurende de 36 aflossingstermijn bij de fiscus moet worden afgelost. Door deze getallen voor de verschillende SBI-codes met elkaar te vergelijken, ontstaat een beeld van de belastingdruk in de verschillende branches.

Voor de agrarische sector zijn er geen CBS-cijfers over het resultaat voor belastingen beschikbaar. Daar waar nodig is gekeken naar de belastingenschuld ten opzichte van inkomen uit bedrijf. Het inkomen uit bedrijf is een ander cijfer, waardoor de agrarische bedrijven niet goed te vergelijken zijn met de andere sectoren.

Transactiedata zakelijke klanten van ABN AMRO

Op basis van de transactiedata van zakelijke klanten van ABN AMRO is per branche berekend hoeveel belasting er per kwartaal is afgedragen. We hebben deze betalingen geïndexeerd. Het gemiddelde van de vier kwartalen in 2019 is 100. Uit de data blijkt in welk kwartaal de belastingenschuld van bedrijven is ontstaan en in welke kwartalen mogelijk juist meer is (terug)betaald.

Beperkingen

We realiseren ons dat 2019 een goed jaar is geweest voor veel bedrijven. De winst keert gedurende de komende jaren niet per se voor alle ondernemers terug naar hetzelfde niveau, bijvoorbeeld doordat er in

2020 en 2021 minder is geïnvesteerd, of door trends als digitalisering. Als de bedrijfswinsten gedurende de komende jaren lager uitvallen, dan zal de belastingdruk vermoedelijk hoger uitvallen dan onze schattingen weergeven. Daarnaast moet over het resultaat voor belastingen nog vennootschapsbelasting voor het lopende jaar worden afgedragen, tenzij het resultaat nihil of negatief is of er sprake is van een compensabel verlies. Overigens is de [invorderingsrente van 4 procent](#), die vanaf 2022 over de resterende belastingschuld verschuldigd is, voor het gemak buiten beschouwing gelaten. Anderzijds is het ook mogelijk dat de belastingschuld uiteindelijk lager uitvalt, bijvoorbeeld wanneer ondernemers aangifte doen van een negatief bedrijfsresultaat over 2020. Dat kan namelijk leiden tot teruggave van eerder betaalde vennootschapsbelasting, die in mindering kan worden gebracht op de belastingschuld. Ook andere vormen van belasting, waaronder omzetbelasting, kunnen uiteindelijk lager uitvallen. Verder is ook inflatie buiten beschouwing gelaten.

De verhouding tussen de gemiddelde belastingschuld en het gemiddelde bedrijfsresultaat is met onzekerheden omgeven. De CBS-data bevatten immers wel gegevens over het aantal bedrijven dat een belastingschuld heeft, maar bevatten geen cijfers over de resultaten over 2019 van dezelfde groep bedrijven. Bij gebrek aan gegevens zijn we genoodzaakt uit te gaan van het gemiddelde bedrijfsresultaat voor de gehele branche. Het is mogelijk dat alleen de bedrijven met een belastingschuld winstgevender of juist minder winstgevend zijn dan het gemiddelde in de branche. Dit zou het beeld kunnen vertekenen.

In het diagram op pagina 2 zijn enkele branches bestaande uit een klein aantal bedrijven weggelaten.

In deze analyse is alleen de gemiddelde belastingachterstand berekend. Ondernemers kunnen ook kampen met bijvoorbeeld schulden bij leveranciers, huurachterstanden, of (privé-)schulden bij bijvoorbeeld familie. Deze schulden zijn niet meegenomen in onze berekeningen.

We maken alleen onderscheid tussen bedrijven met 1 werknemer, bedrijven van 2 tot en met 49 en bedrijven met 50 of meer werknemers. De belastingdruk is echter berekend op basis van het gemiddelde bedrijfsresultaat van de gehele branche, dus van zowel kleine als grote ondernemingen. We beseffen dat de problematiek verschillend is tussen kleine en grote bedrijven. Hier besteden we ook aandacht aan.

Auteurs

Franka Rolvink Couzy	Hoofd Sector Research	Franka.Rolvink@nl.abnamro.com
Madeline Buijs	Sector Econoom Bouw en Vastgoed	Madeline.Buijs@nl.abnamro.com
Jan-Paul van de Kerke	Macro-Econoom	Jan-paul.van.de.kerke@nl.abnamro.com
Ingrid Laane	Sector Econoom Technologie, Media en Telecom en Zakelijke Dienstverlening	Ingrid.Laane@nl.abnamro.com
Nadia Menkveld	Sector Econoom Agri en Food	Nadia.Menkveld@nl.abnamro.com
Albert Jan Swart	Sector Econoom Industrie en Transport & Logistiek	Albert.Jan.Swart@nl.abnamro.com
Gerarda Westerhuis	Sector Econoom Retail en Leisure	gerarda.westerhuis@nl.abnamro.com

Disclaimer

De in deze publicatie neergelegde opvattingen zijn gebaseerd op door ABN AMRO betrouwbaar geachte gegevens en informatie. Door de onzekerheid over het verloop van het coronavirus zijn deze verwachtingen met meer onzekerheid omgeven dan gebruikelijk. Noch ABN AMRO, noch functionarissen van de bank kunnen aansprakelijk worden gesteld voor in deze publicatie eventueel aanwezige onjuistheden. De weergegeven opvattingen en prognoses houden niet meer in dan onze eigen visie en kunnen zonder nadere aankondiging worden gewijzigd. Het gebruik van tekst of cijfers uit deze publicatie is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Teksten zijn gesloten op 15 mei 2021